

VARFÖR ÄR HEMBESÖK BRA?

PATIENTPERSPEKTIV

För många hemsjukvårdspatienter är hembesök den enda rimliga möjligheten att få träffa sin läkare, eller en läkare överhuvudtaget. Det underlättar för patienten och dennes ev. anhöriga bland annat genom att både patienten och inte minst anhöriga vinner tid. Det minskar risken för besök på akutmottagning, när inte sjukhusets resurser är nödvändiga. Det är humant att patienten slipper långa väntetider på akuten.

Hembesöket underlättar patientens möte med läkaren. Patienten känner sig inte så utlämnad och underlägsen som vid ett mottagningsbesök. Ett hembesök kan istället leda till att patienten känner sig lyft och sedd av sin läkare istället för att känna sig bortglömd. Det är också lättare att ta upp också svåra frågor som t.ex. frågor inför livets slut. Det är patientens arena och tydligare att det är patientens agenda som gäller.

Trygghet är en grundförutsättning för bra hemsjukvård och att få hembesök av sin läkare bidrar till den tryggheten. Vid hembesök är inte läkaren en anonym person, som distriktssköterskan har kontakt med. Patienten får en egen relation till läkaren. Tryggheten ökar när patienten vet att läkaren kan komma hem igen, om det skulle behövas. Patienten vet också vem som distriktssköterskan har kontakt med i medicinska frågor. Det inger trygghet om det finns möjlighet till hembesök särskilt för patienter med funktionsnedsättningar. Patienter med funktionsnedsättning har samma rätt till direkt läkarkontakt som andra även om de har stora problem att själva ta kontakt eller ta sig till läkaren.

LÄKARPERSPEKTIV

Professionellt läkarperspektiv

Hembesök underlättar

Ett hembesök ger så mycket kunskap om patienten och vårdssituationen att man vinner tid på sikt. Det är lättare att samverka med distriktssköterskan om man har en egen bakgrundkunskap både om vårdssituationen och om distriktssköterskan.

Det är lättare att få bra kontakt med en funktionsnedsatt patient i hemmet. Hemmiljön säger mycket om patientens förmåga så att läkaren snabbare hittar rätt kommunikationsnivå.

I rollen som patientens gäst ökar läkarens lyhördhet för vad som är viktigt för patienten. Svåra frågor kommer lättare fram som t.ex. om man ska dö snart. Det underlättar också för läkaren att ta upp svåra aspekter.

I hemmet får man ärligare svar på vad patienten tar för mediciner. Man kan tillsammans se över tillgängliga läkemedel.

Ett hembesök ger snabbt en helhetsbild av patienten. Det ger möjlighet att förstå sådant som inte förmedlas i ord vid ett mottagningsbesök, t.ex. hur det är hos en ensam demenssjuk person. Det utvecklar läkarens förmåga att se den enskilda personen och hitta individuella lösningar.

Vid hembesöket är man fri från andra störande moment som finns på en mottagning.

Hembesöket ger en annan kunskap än ett mottagningsbesök.

Hembesöket gör det möjligt att snabbt förstå mycket om patientens miljö, den kognitiva förmågan, tidigare liv, hjälpbehov d.v.s. sådant som inte kommer fram i samma utsträckning vid ett vanligt mottagningsbesök utan att det tar lång tid och kräver kontakt med människor omkring patienten.

Det blir tydligt om det finns anhöriga eller andra närstående och framförallt om de har möjlighet att hjälpa och stödja patienten. Detta märks i hemmet men kan för ögonblicket döljas av anhöriga vid mottagningsbesök.

Läkaren får också möjlighet att se om patienten efter behov har och kan använda hjälpmedel i vardagslivet. En professionell bedömning av patientens funktionsförmåga i vardagen med befintliga hjälpmedel bör egentligen ske i hemmet.

Det är lättare att följa upp hur patienten använder läkemedel. Med patientens tillstånd kan man gå igenom vilka läkemedel som finns tillgängliga i hemmet och ta bort sådana som inte längre är aktuella.

Ett hembesök är grundförutsättning för att kunna göra en rimlig brytpunktsbedömning inför vård i livets slutskede.

Hembesöket ger ofta möjlighet att hinna reflektera över situationen innan nästa patientmöte. Det är något som gärna sker tillsammans med distriktssköterskan.

Läkarens individuella perspektiv

När väl osäkerheten inför att möta patienten i hemmet har lagt sig, är hembesök berikande för läkaren. Besöket kan innebära inblickar i livsöden, vilka berikar läkarens eget liv. Det kan vara kulturella aspekter både ur svenskt och ur invandrades perspektiv. Läkaren får också komma ut från mottagningen, får frisk luft och ev. motion. I hembesöket finns möjlighet att lära sig en del om sig själv och hur man reagerar på det annorlunda i tillvaron. Hur ser vardagen ut i levnadsomständigheter som skiljer sig från mina egna erfarenheter? Det finns mycket att lära.

Organisatoriskt perspektiv

Utan hembesök går det inte att sköta vissa patientgrupper. Det går inte att hela tiden förlita sig på andrahandsuppgifter genom distriktssköterska och i värsta fall är deras uppgifter från annan personal eller anhöriga och inte direkta iakttagelser.

Ekonomi

Det är kostnadseffektivt om färre patienter kommer till akutmottagningar utan att behöva sjukhusets resurser. Ett hembesök tillsammans med läkaren kan bespara distriktssköterskan många besök hos patienten och läkaren. Att göra en gemensam medicinsk vårdplan är kostnadseffektivt förutom att det ökar säkerheten i vårdsituationen.

Samarbete

Hembesök är en förutsättning för att läkaren ska vara en del i hemsjukvårdsteamet. Det underlättar samarbetet med alla engagerade i en patients vårdbehov. Det tydliggör att läkaren är en del av teamet, vilket ökar tryggheten hos patient, anhöriga och distriktssköterska och ev.

andra delaktiga i vården. Läkaren är beroende av andra för information och genomförande av vården. Läkaren lär känna distriktssköterskan och får en uppfattning om hennes kunskap och förståelse och bedömning av patientens situation. Det påverkar hur läkaren kan överlåta vissa bedömningar till sjuksköterskan.

Bland annat därför är hembesöken tillsammans med distriktssköterskan värdefulla. Dessutom får läkaren och distriktssköterskan möjlighet att samtala med patienten samtidigt och de får en samlad gemensam bild av situationen

Genom att involvera anhöriga i diskussionen om hur de kan hjälpa patienten och bidra till patientens vård blir också anhöriga en del i teamet kring patienten.